

REKENINGKUNDE

GRAAD 12

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 3 Augustus 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

MAATSKAPPY

1. 'n Aandeehouer het R2 000 000 in 1 000 000 gewone aandele in ABC Bpk. op 15 April 2015 belê. Op 31 Maart 2022 het sy die 1 000 000 aandele teen R1,25 elk op die JEB aan 'n ander belegger verkoop. Die Aandeelekapitaalrekening van ABC Bpk. sal:
- A vermeerder met R750 000.
 B verminder met R750 000.
 C verwater met 37.5%.
 D nie verander nie, aangesien daar geen effek is nie.
2. Die afkorting BPK. in 'n maatskappy se naam verwys na die beperkte aanspreeklikheid van 'n maatskappy. Dit beteken dat:
- (i) die maatskappy nie ten volle aanspreeklik is vir die skuld van die maatskappy nie.
 (ii) die maatskappy se aanspreeklikheid beperk is tot bestaande aandeelhouers op die dag van insolvensie.
 (iii) aandeelhouers se aanspreeklikheid beperk is tot die markwaarde van aandele wat hulle het.
 (iv) aandeelhouers se aanspreeklikheid beperk is tot die waarde wat in aandele in die maatskappy belê word.
 (v) die direkteure van 'n maatskappy ten volle aanspreeklik is vir die skuld van die maatskappy.

Kies een van die volgende:

- A (i) en (v)
 B Slegs (ii)
 C Slegs (iii)
 D Slegs (iv)
3. Die algemene doel van die Handelsrekening van 'n maatskappy is om die:
- A verskil tussen kontantontvangstes en kontantbetalings vir die betrokke finansiële tydperk aan te toon.
 B netto wins of verlies vir die betrokke finansiële tydperk te bereken.
 C wins of verlies op die omset van goedere wat in die betrokke tydperk verkoop word, te bereken.
 D verskil tussen inkomste verdien en uitgawes aangegaan gedurende die tydperk, uit te wys.
4. 'n Maatskappy het handelsdebiteure van R100 000 met 'n bestaande voorsiening vir oninbare skuld van R12 000. Die voorsiening vir oninbare skuld moet aangesuiwer word tot 10% van handelsdebiteure. Wat sal die uitwerking op die finansiële state wees?

	Inkomstestaat	Balansstaat
A	Die netto wins sal met R2 000 vermeerder.	Netto handelsdebiteure sal met R2 000 vermeerder.
B	Die netto wins sal met R2 000 verminder.	Netto handelsdebiteure sal met R2 000 verminder.
C	Die bruto wins sal met R2 000 vermeerder.	Netto handelsdebiteure sal met R10 000 verminder.
D	Die bruto wins sal met R2 000 verminder.	Netto handelsdebiteure sal met R10 000 vermeerder.

5. ABC Bpk. het 'n inkomstebelastingbetaling van R57 400 vir die finansiële jaar onder oorweging gemaak. Op die eerste dag van die huidige finansiële jaar het ABC Bpk. R2 700 aan SAID geskuld. Op die laaste dag

van die huidige finansiële jaar was die bedrag wat aan SAID verskuldig was, R5 800. Bereken die NETTO WINS VOOR BELASTING as die huidige belastingkoers 30% is.

- A R191 333
- B R219 667
- C R65 900
- D R201 667

6. DEF Bpk. is op 1 Februarie 2019 geregistreer met 'n gemagtigde aandelekapitaal van 5 000 000 aandele. Op 30 Junie 2019 is aandele ter waarde van R6 000 000 teen 200 sent per aandeel uitgereik. Op 1 Februarie 2020 is 'n bykomende 600 000 aandele teen 290 sent per aandeel uitgereik. Op 28 Februarie 2020 het DEF Bpk. 200 000 aandele van 'n aandeelhouer teen R2,75 per aandeel teruggekoop.

Watter inskrywing is korrek ten opsigte van die **terugkoop van die 200 000 aandele op 28 Februarie 2020?**

	GEWONE AANDELEKAPITAAL	
A	550 000	
B	430 000	
C	120 000	
D		

	BEHOUE INKOMSTE	
	120 000	
	430 000	
	550 000	

7. Maatskappy GH Bpk. is geregistreer met 500 000 aandele. Op 30 Junie 2021, die laaste dag van die finansiële jaar, dui die aandelekapitaalnota aan dat 400 000 aandele teen R5,00 elk in uitreiking is. Die verhandelingsprys van 'n aandeel in GH Bpk. op 30 Junie 2021 was R6,75.

Wat is GH Bpk. se uitgereikte aandelekapitaal?

- A Dit is die totale aantal aandele wat aan aandeelhouers toegeken is, dus 400 000 aandele.
- B Dit is die totale waarde van aandele wat aan aandeelhouers toegeken is, dus R2 000 000.
- C Dit is die totale markwaarde van aandele wat aan aandeelhouers toegeken is, dus R2 700 000.
- D Dit is die totale waarde van aandele wat teen die huidige markprys aan aandeelhouers toegeken kan word, dus R3 375 000.

8. Watter een van die volgende stellings is NIE waar met betrekking tot die verdeling van winste nie?

- A Die dividend wat deur die direkteure aanbeveel word, moet deur aandeelhouers goedgekeur word.
- B Dit is moontlik vir 'n maatskappy om 'n dividend te verklaar en te betaal indien 'n verlies vir die finansiële jaar aangeteken is.
- C 'n Dividend per aandeel kan verklaar word uit vorige jare se behoue inkomste.
- D Indien 'n maatskappy nie gedurende die huidige finansiële jaar 'n dividend verklaar omdat hulle 'n verlies gely het, sal die maatskappy insolvent verklaar word.

9. Die finansiële state van ABC Bpk. toon 'n vermindering in die bedryfskapitaal. Dit is die gevolg van:

- (i) 'n toename in die bankoortrekking wat gebruik is om vir nuwe kantoortoerusting te betaal.
- (ii) 'n afname in kontant as gevolg van die vooruitbetaling van eiendomsbelasting.
- (iii) die ontvangste van kontant van handelsdebiteure.

Kies een van die volgende:

- A Slegs (i) is korrek.
- B Slegs (iii) is korrek.
- C Slegs (i) en (ii) is korrek.
- D Slegs (ii) en (iii) is korrek.

INTERNE BEHEER EN ONTLEDING VAN FINANSIËLE STATE

10. YDM Bpk. se netto verkope vir die jaar beloop R8 000 000. Die bruto winspersentasie op verkope is korrek bereken as 34.25%. Bereken die bruto wins op koste van verkope vir die jaar.
- A 47.91%
  - B 31.50%
  - C 52.09%
  - D 65.75%
11. Die netto wins na belasting van 30% is korrek bereken as R770 000. Die direkteure het 'n dividend van 55 sent per aandeel verklaar wat 20% van die netto inkomste voor belasting was. Bereken die aantal aandele in uitreiking op die datum waarop dividende verklaar is.
- A 420 000
  - B 121 000
  - C 220 000
  - D 400 000
12. Watter een van die volgende word nie gesien as 'n eksterne gebruiker van die inligting wat verkry is deur die ontleding van 'n maatskappy se finansiële state nie?
- A Potensiële verskaffers van die maatskappy.
  - B Krediteure van die maatskappy.
  - C Besturende direkteure van die maatskappy.
  - D Finansiële instellings wat lenings verskaf.
13. 'n Maatskappy se verkope vir die jaar het R390 000 beloop en dit verteenwoordig 'n winsmarge van 30% op kosprys. As die gemiddelde voorraad R120 000 was, sou die omsetsnelheid van voorraad:
- A 0,98 keer wees.
  - B 3.25 keer wees.
  - C 2.50 keer wees.
  - D 2.275 keer wees.
14. Maatskappy RS Bpk. rapporteer 'n verwatering in die verdienste per aandeel vir die huidige finansiële jaar. Watter van die volgende stellings is waar met betrekking tot die verwatering?
- A Die VPA vir die huidige jaar is hoër as die VPA vir die vorige finansiële jaar.
  - B Die VPA vir die huidige jaar is laer as die VPA vir die vorige finansiële jaar.
  - C Die aantal aandele wat vir die huidige jaar in uitreiking is, is hoër as die aantal aandele wat vir die vorige finansiële jaar in uitreiking was.
  - D Die aantal aandele wat vir die huidige jaar in uitreiking is, is laer as die aantal aandele wat vir die vorige finansiële jaar in uitreiking was.
15. JK Bpk. koop 10 000 van sy eie aandele van verskeie aandeelhouers terug teen R25 per aandeel. Die gemiddelde aandeelprys op die datum van terugkoop was R20. Die huidige markprys per aandeel is R28.

Wat sal die uitwerking hiervan op die aandeelhouersekwhiteit wees, soos aangedui in die gepubliseerde finansiële staat van JK Bpk.?

- A Dit sal met R250 000 styg.
- B Dit sal met R200 000 daal.
- C Dit sal met R250 000 daal.
- D Dit sal met R280 000 daal.

16. Die volgende syfers wat op 28 Februarie 2022 uit die finansiële state geneem is, is korrek:

Verkope	R20 000
Koste van verkope	R17 000
Bedryfsuitgawes	R1 000
Rente-uitgawe	R300
Inkomstebelasting	R1 000
Dividende	R200
Bedryfsbates	R10 000
Nie-bedryfsbates	R20 000
Bedryfslaste	R8 850
Nie-bedryfslaste	R1 000

Bereken die opbrengs op kapitaal aangewend (ROCE) met die veronderstelling dat daar geen veranderinge in die kapitaal aangewend aan die begin en einde van die finansiële jaar was nie.

- A 9.46%
- B 0%
- C 9.93%
- D 8.04%

NIE-BEDRYFSBATES

17. Wanneer waardevermindering met behulp van die verminderende saldometode bereken word, word 'n:

- A konstante persentasie vermenigvuldig met 'n dalende boekwaarde.
- B dalende persentasie vermenigvuldig met 'n konstante boekwaarde.
- C konstante persentasie vermenigvuldig met die vorige jaar se waardevermindering.
- D veranderlike persentasie vermenigvuldig met die vorige jaar se waardevermindering.

18. Toerusting met 'n kosprys van R450 000 het 'n geskatte lewensduur van vier jaar. Dit moet deur die reguitlynmetode gedeprimeer word. Aan die einde van die vierde jaar word besluit om die toerusting vir nog 'n jaar te gebruik. Hoeveel is die waardevermindering wat vir die VIERDE jaar aangeteken moet word?

- A R90 000
- B R112 500
- C R89 999
- D R112 499

19. Die wins of verlies met die verkoop van 'n bate is die verskil tussen die verkoopprijs van 'n bate en die:

- A historiese koste minus die opgehoopte waardevermindering tot op die datum van verkope.
- B historiese koste minus die opgehoopte waardevermindering tot aan die begin van die jaar van vervreemding.

- C waardeverminderingsbedrag van die bate en die opgehoopte waardevermindering tot op die datum van vervreemding.
- D vervangingswaarde van die bate minus die boekwaarde van die bate.

VOORRAADSTELSELS

20. Gedurende sy eerste jaar van bedryf het 'n maatskappy die volgende voorraad aangekoop:

Datum gekoop	Hoeveelheid gekoop (ton)	Koopprijs per ton
31 Maart	1 000	R50
31 Julie	2 000	R100
31 Oktober	500	R200

Op 31 Desember, die laaste dag van die finansiële jaar, was 1 250 ton voorhande. Bereken die waarde van die voorraad voorhande volgens EIEU.

- A R37 500
 B R120 000
 C R125 000
 D R175 000

21. Die volgende inligting hou verband met LM-handelaars vir die jaar wat op 30 Junie 2021 eindig:

	Aantal eenhede	Totale waarde
Beginvoorraad voorhande	800	10 000
1 ^{ste} aankope	4 200	48 000
2 ^{de} aankope	7 000	98 000
Sluiting van voorraad voorhande	500	?

LM-handelaars gebruik die periodieke gewegede gemiddelde metode om voorraad te waardeer. Bereken die koste van verkope vir die jaar geëindig op 30 Junie 2021.

- A R149 500
 B R6 500
 C R7 000
 D R161 000

KOSTE REKENINGKUNDE

22. Die vaste koste per eenheid neem toe wanneer die:

- A veranderlike koste per eenheid styg.
 B veranderlike koste per eenheid verminder.
 C volume van produksie toeneem.
 D volume van produksie verminder.

23. Primêre koste sluit in:

- A direkte uitgawes plus indirekte uitgawes.
 B direkte materiaal, direkte lone en indirekte koste.
 C direkte materiaal, direkte lone en direkte uitgawes.

- D indirekte materiaal, indirekte lone en indirekte uitgawes.
24. Waardevermindering bereken ten opsigte van die vervaardigingsaanleg en masjinerie vorm deel van:
- A fabrieksbokoste.
 B verkoopsbokoste.
 C verspreidingsbokoste.
 D administrasie-bokoste.

BTW

25. Kredietverkope wat teen R276 000 aan die kliënt gefaktureer is, insluitend standaardkoers-BTW, moet verantwoord word as:

	Rekening(e) gedebiteer	Rekening(e) gekrediteer
A	Debiteurekontrole R276 000	Verkope R240 000 Uitset-BTW R36 000
B	Debiteurekontrole R276 000	Verkope R240 000 Inset-BTW R36 000
C	Debiteurekontrole R276 000	Verkope R276 000
D	Debiteurekontrole R240 000	Verkope R240 000 Uitset-BTW R36 000

26. Die prys van goedere wat verkoop is, is R72 000 (BTW uitgesluit). Handelskorting van 10% en 5% kontantkorting word aangebied. Die BTW wat op die faktuur ingesluit moet word, is:
- A R10 800
 B R9 720
 C R540
 D R9 234

KONTANTBEGROTINGS

27. 'n Kontantbegroting vir die ses maande geëindig op 30 September 2022 toon 'n verwagte oortrokke rekening van ongeveer R9 500. Watter van die volgende sal die verwagte oortrekking verminder?
- A Laat kliënte twee maande, in plaas van een maand, se krediet toe vir betaling.
 B Aankope word in kontant gedoen, in plaas van een maand se krediet.
 C Bereken waardevermindering op vaste bates teen 25% op die reguitlynmetode, eerder as 20%.
 D Bates word gehuur, eerder as om dit kontant aan te koop.
28. ABC Bpk. het op 1 Januarie 2022 'n openingsbanksaldo van R60 000 gehad. 'n Uittreksel van 'n kontantbegroting word verskaf:

	Januarie 2022	Februarie 2022	Maart 2022
Netto ontvangste/(betalings)	(R72 000)	(R43 000)	R37 000

Aan die einde van Maart 2022 sal ABC Bpk.:

- A geen oortrokke fasiliteit nodig nie.
 B 'n oortrokke fasiliteit van R18 000 nodig.

- C 'n gunstige banksaldo van R37 000 hê.
- D 'n oortrokke fasiliteit van R78 000 benodig.

VERSOENINGS/REKONSILIASIES

29. 'n EFO van R10 925 is op 30 Junie 2022 gemaak om 'n krediteur betyds te betaal. Die rekenmeester het nie die transaksie in die rekeningkundige rekords van die onderneming opgeteken nie. Die krediteur laat afslag van 5% op vroeë betalings toe. Die korrekte inskrywing op die Balansstaat gedateer 30 Junie 2022 sal wees:
- A vermeerder Bank met R10 925 en verminder Krediteure met R10 925.
  - B verminder Bank met R10 925 en verminder Krediteure met R10 925.
  - C vermeerder Bank met R11 500 en verminder Krediteure met R11 500.
  - D verminder Bank met R10 925 en verminder Krediteure met R11 500.
30. 'n Kredietnota wat van 'n verskaffer ontvang is vir voorraad wat teruggestuur is, is uit die betrokke joernaal weggelaat. Dit sal 'n uitwerking hê op:
- A die saldo van die Handelsvoorraad- sowel as die saldo van die Krediteurekontrolerekening in die Algemene Grootboek.
  - B die saldo's van die Handelsvoorraad rekening en die Debiteurekontrolerekening in die Algemene Joernaal.
  - C die saldo van die Krediteurekontrolerekening in die Algemene Grootboek sowel as die lys van krediteure volgens die Krediteuregrootboek.
  - D Die saldo van die Handelsvoorraad- sowel as die saldo van die Krediteurekontrolerekening in die Algemene Grootboek, asook op die lys van krediteure volgens die Krediteuregrootboek.
-